

Sveriges Geologiska Undersökning, SGU, är en av de nya hyresgästerna i fastigheten som tidigare inhyste Livsmedelsverket.

FOTO: GUSTAV KAISER/VASAKRONAN

Återbruk innanför boxen

Nya Lumi-huset i Uppsala har tagit täten i kampen om graden av återbruk och klimatpåverkan. 80 procent av stommen och grunden samt en massa inredningsdetaljer har återbrukats. Dessutom har huset fått en ny fasad och sockel i natursten.

TEXT **PETER WILLEBRAND**

NYLIGEN INVIGDA Lumi-huset i Uppsala, som tidigare inhyste Livsmedelsverket, har blivit ett mått på högt återbruk och låg klimatpåverkan i den absoluta frontlinjen. Men det krävde ett bokstavligt tänkande

utanför boxen för att komma dit. När White Arkitekter fick uppdraget, med byggstart år 2022, av Vasakronan hade tidigare arkitekter dömt ut möjligheterna att återskapa en modern kontorsbyggnad. Den befintliga saknade bland annat kontakt mot gatan.

– Lösningen blev att vända ut och in på byggnaden och knyta samman de tre huskropparna med en gemensam ljusgård, sammanfattar den ansvariga arkitekten Anders Tväråna idén bakom den nya gestaltningen.

Golvet har sänkts på flera ställen för att göra plats för butiker och kaféer i gatunivå. Byggnaden har även fått en ny skifferfasad och en sockel i den svarta dibasen Moheda. Med nya stora fönster, bättre isolering och integrerade solceller har en energi-

effektiv byggnad skapats som släpper in mer dagsljus. Tre nya våningar har också tillkommit.

STÖRST EFFEKT PÅ miljö- och klimatpåverkan har återbruket av grunden och stommen haft, understryker Vasakronans projektchef Jonas Wahlström i en kommentar. Nyckeltalet för ett byggprojekts klimatpåverkan är antal kilo utsläppt koldioxid per kvadratmeter bruttoarea.

– Lumi landar på 190, vilket kan jämföras med de 300–400 som är normalt för ett motsvarande nybyggnadsprojekt. Allt har inte gått friktionsfritt eller blivit perfekt, men vi har lyckats och fått mängder av värdefulla erfarenheter.

För Vasakronan motsvarar Lumi-etappen en investering på 740 miljoner kronor.

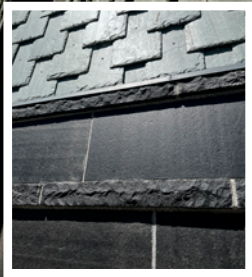

FOTO: MÅNS BERG/WHITE

FOTO: MÅNS BERG/WHITE

Till tidningen Fastighetsvärlden säger Jonas Wahlström:

– Jag skulle säga att jag ljög om jag sa att det var mycket billigare. För det var det inte.

Cirka 80 procent av stommen samt hela grundläggningen har sparats, utöver det har allt som är praktiskt möjligt återanvänts. Till exempel har 105 ton gipsskivor satts upp igen i stället för att slängas. Plåt från den gamla byggnadens tak har blivit flätade dekorationer på trappor och hisstorn. Även tegel, dörrar, skåp och glaspartier demonteras för att rekonditioneras.

– Dessutom är fasaden i skiffer och sockeln i diabas naturmaterial med låg klimatpåverkan som åldras vackert, säger Anders Tväråna.

Monteringen av skifferfasaden har anpassats så att man slipper plåttäckning i ytterhörnen.

– Det har blivit en väldigt fint sömlös övergång. I socklarna övervägde vi först att ha öppna fogar, men vi beslutade sedan att använda en sandfog som också ger ett väldigt stilrent intryck i kontrast till den svarta diabasen.

Anders Tväråna har arbetat mycket med skiffer i fasader i tidigare projekt. Han

Tre huskroppar knyts samman med en gemensam ljusgård. Bilden till höger visar takplåt som flätats om till dekorativa element.

var till exempel ansvarig för skifferklädda Magasin X vid Resecentrum i Uppsala där White även är en av hyresgästerna.

– En skifferfasad har ju också den stora fördelen att den går att plocka ned och återanvända, motiverade han materialvalet när tidningen Sten intervjuade honom hösten 2021.

Totalt utgör den nya byggnaden 22 000 kvadratmeter (BTA) med kontor, labb, butiker och restauranger, beläget i den södra delen av Uppsala city.

Tyréns och Sveriges geologiska undersökning (SGU) är två av den nya hyregästerna som flyttat in i Lumi-huset.

SGU:s tidigare huvudkontor låg i stadsdelen Käbo i Uppsala. De nya lokalerna på totalt 3 100 kvadratmeter ska rymma både

kontorsytor och laboratorier. I samband med flytten tillträder även Anette Madsen tjänsten som ny generaldirektör för SGU.

Övriga hyresgäster är bland annat ett flertal forskningsföretag inom medicinteknik- och samhällsbyggnad samt Försäkringskassan. ■

Projekt: Lumi-huset, Uppsala

Beställare: Vasakronan

Arkitekt: White arkitekter

Stenleverantör: Nordskiffer och Hallindens Granit.

Stenentreprenör:

Stenentreprenader i Hesselholm m. fl.